

Část B: KONTROLNÍ ZÁVĚRY**96/18****Kontrolní závěr z kontroly „Prostředky státního rozpočtu vynakládané na výstavbu vodohospodářských a ekologických staveb měst a obcí“**

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále jen „NKÚ“) na rok 1996 pod číslem 96/18.

Cílem kontroly bylo prověřit využití rozpočtových prostředků k dosažení stanovených ekologických přínosů. Kontrolu řídil a kontrolní závěr vypracoval Ing. Josef Pohl.

Kontrolu provedli v období od července do prosince 1996 skupiny kontrolujících z Odboru životního prostředí a výstavby NKÚ v Praze a z Oblastních odborů NKÚ v Brně, Českých Budějovicích, Hradci Králové, Ostravě, Sokolově, Táboře, Ústí nad Labem a Zlíně.

Kontrolovanými osobami byly:

A. Ústřední orgány:

1. Ministerstvo financí (dále jen „MF“), Praha,
2. Ministerstvo zemědělství (dále jen „MZe“), Praha;

B. 13 příjemců individuálních dotací a návratných výpomocí,

16 příjemců systémových dotací a návratných výpomocí;

C. 12 příjemců dotací dle dotačního titulu 8 (dále jen „DT 8“).

Námítky proti kontrolním protokolům, které podaly kontrolované osoby v 11 případech, byly vypořádány vedoucími skupin kontrolujících rozhodnutími o námitkách.

Odvolání proti rozhodnutím o námitkách, která podaly kontrolované osoby Severomoravské vodovody a kanalizace, a. s., Vodovody a kanalizace, a. s., Hradec Králové, město Kyjov, Ing. Jiří Čermák, město Poděbrady, Magistrát hlavního města Prahy, obec Dalovice, MZe a MF, byla vypořádána usneseními Senátu NKÚ.

V průběhu kontroly byla podána 2 oznámení orgánům činným v trestním řízení.

S e n á t N K Ú (ve složení: Ing. Josef Pohl - předseda, JUDr. Jiří Drábek, Mgr. Marie Hošková, MVDr. Rudolf Němeček a Ing. Zdeněk Rodr - členové) na svém zasedání konaném dne 12. 3. 1997

s c h v á l i l usnesením č. 96/18/283

k o n t r o l n í z á v ě r v tomto znění:

Úvod do kontrolované problematiky

V roce 1994 přijala vláda České republiky usnesení ze dne 12. 10. 1994, č. 571 k návrhu na poskytování finanční podpory státu pro vodohospodářskou investiční výstavbu. Přílohou tohoto usnesení vlády jsou „Pra-

vidla pro poskytování finanční podpory ze státního rozpočtu České republiky na vodohospodářskou investiční výstavbu“.

Finanční podpora ze státního rozpočtu na vodohospodářské a ekologické stavby je poskytována zejména na výstavbu a technickou obnovu vodovodů a úpraven vod a na výstavbu a technickou obnovu kanalizací a čistíren odpadních vod.

Vodohospodářské a ekologické stavby jsou financovány formou individuálních a systémových dotací, návratných finančních výpomocí a dalších účelových dotací, určených zejména na drobné akce výstavby vodovodů. Dotace na vodohospodářské stavby jsou poskytovány do výše 80 % jejich rozpočtových nákladů.

Individuální investiční dotace se poskytují v rámci výše uvedených programů s výhledem na celé období realizace stavby s tím, že je určen jejich závazný roční objem při schválení státního rozpočtu na příslušný rok. Systémové dotace jsou přidělovány v rámci výše uvedených programů, rovněž s výhledem na celé období realizace stavby. Dotace v rámci dalších uvedených dotačních titulů (DT 8, UZ 69 - viz níže) jsou přidělovány na období jednoho roku. Žádost o přidělení investiční finanční podpory předkládá organizace pořizující investiční majetek (obec, svazek obcí, vodohospodářská organizace, nepodnikatelské subjekty) MF nebo MZe. Žádost musí (od 1. 7. 1995) obsahovat údaje požadované MF pro Registr investic MF (dále jen „RI“), doklad o investorské připravenosti do úrovně vydaného územního rozhodnutí, přehlednou situaci a technickou zprávu. V RI jsou uváděny termíny přípravy a realizace stavby, projektové parametry a plán financování akce. Pokud byla akce vybrána (investor obdržel příslib), je jako další podklad pro přidělení finanční podpory požadováno předložení finančního projektu, stavebního povolení a výsledku výběrového řízení na dodavatele.

Výši, formu a kombinaci forem finanční podpory stanoví MF na základě odborného stanoviska MZe. Výši dotace u DT 8 stanoví MZe, které s investorem uzavře smlouvu o přidělení dotace.

Kontrola byly podrobeny následující programy:

- 398300 - „Vodohospodářské, komunální a ekologické stavby“ v kapitole „Všeobecná pokladní správa“ (dále jen kapitola „VPS“) - (v roce 1995 rozpočet 536 mil. Kč);
- 329030 - „Výstavba a technická obnova vodovodů a úpraven vod“ v kapitole „Ministerstvo zemědělství“ (dále jen kapitola „MZe“) - (v roce 1995 rozpočet 1 397,4 mil. Kč; v roce 1996 rozpočet 1 709,9 mil. Kč);

- 329040 - „Výstavba a technická obnova kanalizací a čistíren odpadních vod“ v kapitole MZe (v roce 1995 rozpočet 1 201 mil. Kč; v roce 1996 rozpočet 1 141,1 mil. Kč);
  - 398810 - „Dotace pro okresní úřady a obce“ v kapitole VPS - část (v roce 1996 rozpočet 710 mil. Kč);
  - Dotační titul 8 (v roce 1994 rozpočet 250 mil. Kč; v roce 1995 rozpočet 300 mil. Kč; v roce 1996 rozpočet 400 mil. Kč);
  - „Rezerva pro drobné akce výstavby vodovodů“ (dále jen „UZ 69“) - (v roce 1995 rozpočet 100 mil. Kč);
  - Dotace z dalších zdrojů státního rozpočtu poskytované v roce 1994, a to „na drobné akce výstavby vodovodů“ (UZ 69 - rozpočet 200 mil. Kč) a „mimořádné účelové dotace územním rozpočtům na financování výstavby vodovodů“ (rozpočet 93 mil. Kč).
1. Přidělené finanční prostředky v letech 1994 - 1996 na kontrolované stavby představovaly částku 8 038,4 mil. Kč.
  2. Kontrolovaný objem finančních prostředků činil cca 5 178 mil. Kč.
  3. Finanční objem chybně vynaložených finančních prostředků (v rozporu s platnými předpisy a podmínkami MF) byl cca 2 900 mil. Kč, tj. 56 % z kontrolovaného objemu.
  4. Z toho finanční objem neoprávněně použitých prostředků státního rozpočtu (v rozporu s ustanoveními § 11 zákona č. 576/1990 Sb. a s cenovými výměry) zjištěný u investorů byl cca 647 mil. Kč, tj. 12 % z kontrolovaného objemu.
  5. Nedodržení podmínek stanovených MF, za kterých byly příjemcům dotace prostředky ze státního rozpočtu poskytnuty, bylo u investorů zjištěno ve výši cca 690 mil. Kč, tj. 13 % z kontrolovaného objemu.
- MF a MZe vycházejí při přidělování finančních prostředků z těchto základních dokumentů:
- Pravidla pro poskytování finanční podpory ze státního rozpočtu ČR na vodohospodářskou investiční výstavbu - příloha usnesení vlády ČR ze dne 12. 10. 1994, č. 571 k návrhu na poskytování finanční podpory státu pro vodohospodářskou investiční výstavbu (dále jen „Pravidla“).
  - Postup pro realizaci systému účasti státního rozpočtu na financování investic v působnosti České republiky, MF č. j. 113/39 466/1991, vydaný ve Finančním zpravodaji, č. 12/1991, s přílohami:
Zásady dotační politiky České republiky
Postup pro realizaci investičních výdajů a individuálních dotací ze státního rozpočtu České republiky (dále jen „Postup a Zásady“), platný do 28. 2. 1994
  - Zásady pro poskytování a čerpání prostředků státního rozpočtu pro pořizování investičního majetku, MF č. j. 113/1 679/1994 (dále jen „Zásady“), vydané ve Finančním zpravodaji č. 4/1994 - platné od 1. 3. 1994 doposud
- Zásady pro poskytování dotací a návratných finančních výpomocí ze státního rozpočtu v resortu zemědělství v letech 1994 a 1995, MF č. j. 195/12 785/1994 (dále jen „Zásady 1994 a 1995“), vydané společně s MZe jako příloha Agrospoje č. 11 - s účinností od 1. 1. 1994
  - Novelizované zásady pro poskytování dotací a návratných finančních výpomocí ze státního rozpočtu v resortu zemědělství v letech 1994 a 1995, MF č. j. 195/29 678/1994 (dále jen „Novelizované zásady 1994 a 1995“), vydané společně s MZe jako mimořádná příloha Agrospoje - s účinností od 6. 6. 1994
  - Zásady pro poskytování dotací a návratných finančních výpomocí ze státního rozpočtu v resortu zemědělství pro rok 1995, MF č. j. 195/5 675/1995 (dále jen „Zásady 1995“), vydané společně s MZe, uveřejněné v příloze Agrospoje - únor 1995 a ve Finančním zpravodaji č. 3/1995 ze dne 31. 3. 1995
  - Zásady pro poskytování investičních a neinvestičních dotací ministerstvem zemědělství pro rok 1996, MF č. j. 195/7 680/1996 (dále jen „Zásady 1996“), vydané společně s MZe, uveřejněné v příloze Agrospoje - únor 1996, platnost dnem podpisu 12. 2. 1996, a v Cenovém věstníku MF ČR, částka 8/1996 ze dne 26. 7. 1996
- Prostředky byly ve státním rozpočtu zahrnuty v rozpočtových kapitolách VPS a MZe. Většina finančních prostředků byla příjemcům finanční podpory poskytnuta MF z kapitoly VPS, do které byly prostředky převedeny v rámci transferů mezi rozpočtovými kapitolami (rozpočtová opatření).
- MF uvolňovalo rovněž finanční prostředky ze státního rozpočtu na investiční akce DT 8. Neinvestiční prostředky vyčleněné v kapitole MZe účelově na „Podporu řešení problematiky vodního hospodářství“ převádělo MF na základě žádosti MZe o provedení rozpočtového opatření přes kapitolu VPS do rozpočtů okresních úřadů. Ty je následně, již jako prostředky investiční, poskytl určeným příjemcům - obcím, se kterými MZe mělo uzavřenou smlouvu o poskytnutí dotace.
- MF uvolňovalo finanční prostředky ze státního rozpočtu na investiční akce financované formou individuální nebo systémové podpory formou otevření limitů výdajů postupně na celé dílo, a to na základě Rozhodnutí o poskytnutí investiční dotace ze státního rozpočtu (dále jen „Rozhodnutí“), resp. Podmínek poskytnutí investiční dotace ze státního rozpočtu (dále jen „Podmínky“). Finanční objemy bylo možno upřesňovat v rámci rozpočtových opatření v průběhu kalendářního roku. Každá změna v režimu stavby musela být s MF předem projednána. Po projednání a posouzení dokladů mělo být vydáno nové zpřesněné Rozhodnutí, resp. Podmínky pro investiční akci. Za věcnou správnost údajů odpovídal investor. Dotace byly po celé období výstavby poskytovány zálohově s tím, že do stanoveného termínu po ukončení stavby podá investor na MF žádost o definitivní přiznání dotace.

I.

Systémové nedostatky a charakteristika nejdůležitějších kontrolních zjištění

A. Při poskytování finančních podpor

1. Zásady dotační politiky nebyly vydány jako obecně závazný předpis.

Zásady zpracované MF, resp. MF a MZe mají charakter pouze interní normativní instrukce, která je pro tyto orgány závazná. MF zavazuje příjemce finanční podpory k dodržování těchto zásad v podmínkách, které stanovuje různou formou (např. jako Podmínky, Rozhodnutí, smlouva ...). Nedodržení stanovených podmínek (a rovněž porušení ustanovení Zásad) kvalifikuje MF jako neoprávněné použití prostředků státního rozpočtu ve smyslu rozpočtových pravidel. Dodržování Zásad není příjemcům finančních podpor uloženo obecně závazným předpisem, a proto je nepovažují vždy za závazné - považují je za interní normativní instrukci (metodický pokyn), kterou nejsou povinni dodržovat.

2. Nejsou zpracovaná objektivní kritéria pro výběr vodohospodářských a ekologických staveb pro finanční podporu ze státního rozpočtu ani pro stanovení výše této podpory. Výběr akcí je neprůhledný a jeho projednání není doloženo žádným dokladem.
3. Při poskytování finančních podpor nejsou vyžadovány záruky za poskytované bezúročné půjčky (splátky jsou zpravidla rozloženy na období 10 let po dokončení stavby); nejsou řešeny případy převodu vlastnictví; není řešena vazba na stanovení (regulaci) cen vodného a stočného; nejsou uložena sankční ustanovení v případě porušení stanovených podmínek.
4. Stavby, které byly vybrány pro poskytnutí finanční podpory ze státního rozpočtu, jsou sledovány v RI, který je členěn dle dotačních programů a má být průběžně aktualizován. Některé stavby nebyly do RI zařazeny, případně byly z RI vypuštěny, přestože jejich financování ze státního rozpočtu probíhalo.
5. MF a MZe neprováděly dostatečnou kontrolu předložených podkladových materiálů, na základě kterých byla poskytována finanční podpora. Podporu pak získali někteří investoři na základě nepravdivých nebo zkreslených informací, týkajících se zejména provedených výběrových řízení na dodávky staveb.
6. MF provádělo rozpočtová opatření (v jejichž důsledku docházelo ke změně závazných ukazatelů státního rozpočtu), která nebyla vyvolána změnou cenových, organizačních ani metodických změn ve smyslu usnesení vlády ČR ze dne 21. září 1994 č. 524, resp. ze dne 20. září 1995 č. 530, o státním rozpočtu na rok 1995, resp. 1996, které zmocňují místopřed-

sedu vlády a ministra financí „*upravovat v souladu s cenovými, organizačními a metodickými změnami schválené ukazatele státního rozpočtu ...*“.

Neinvestiční prostředky vyčleněné v kapitole MZe účelově na titul „Podpora řešení problematiky vodního hospodářství“ převádělo do rozpočtů okresních úřadů, které je následně poskytly určeným příjemcům - obcím. MZe uzavíralo s příjemci těchto prostředků předem smlouvy, ve kterých je zavazovalo k jejich použití na investice - výstavbu vodovodů, a to ve smyslu společně vydaných (MF a MZe) Zásad pro poskytování dotací a návratných finančních výpomocí ze státního rozpočtu v resortu zemědělství pro rok ...

B. V průběhu čerpání finančních podpor

1. Kontrola dodržování stanovených podmínek pro čerpání finančních podpor a hospodaření s finančními prostředky státu nebyla ze strany MF u investorů prováděna.
2. Investoři nakládali se státními prostředky v řadě případech v rozporu s obecně závaznými právními předpisy. Byla zjištěna porušení:
  - a) zákona o pravidlech hospodaření s rozpočtovými prostředky České republiky a obcí v České republice - neoprávněným čerpáním prostředků na jiný účel, než na který byly poskytnuty; proplácením faktur za práce, které nebyly provedeny; duplicitním proplácením faktury z různých dotačních titulů;
  - b) zákona o cenách a zákona o zadávání veřejných zakázek - nedodržováním závazného postupu pro výběr dodavatele stanoveného Výměry MF, resp. Zadávacím řádem staveb a od 1. 1. 1995 zákonem o zadávání veřejných zakázek. Častým porušením byl nesprávně zvolený způsob zadání veřejné zakázky;
  - c) zákona o účetnictví - nesprávným účtováním o pozemcích, o hmotném investičním majetku a o poskytnutých zálohách;
  - d) zákona o dani z přidané hodnoty - neoprávněným uplatněním nároku na odpočet daně a vystavováním daňových dokladů bez stanovených náležitostí;
  - e) stavebního zákona - zahajováním staveb bez stavebního povolení.
3. Investoři porušovali Podmínky stanovené pro čerpání finanční podpory:
  - a) nedodržováním stanoveného podílu spoluúčasti vlastních zdrojů při realizaci stavby;
  - b) neplněním stanovených závazných ukazatelů (termín ukončení stavby, výše rozpočtových nákladů apod.), jejichž každá změna měla být předem projednána;
  - c) nedodržováním ustanovení Zásad, resp. Postupu a Zásad, zejména poskytováním vysokých záloh (povoleno bylo 10 % z plánovaného ročního objemu prací).

C. Při ukončení poskytování finanční podpory ze státního rozpočtu, resp. ukončení stavby

1. MF nesleduje termíny pro podání žádostí o definitivní přiznání dotace - nevede přehled staveb, u kterých již bylo ukončeno poskytování finanční podpory. RI neobsahuje přehled staveb, které byly ze státního rozpočtu financovány a u kterých definitivní přiznání nebylo provedeno. Z nedodržení stanoveného termínu, případně pokud není žádost předložena vůbec, nevyvozuje vůči investorům žádné důsledky.
2. Na MF nejsou archivovány doklady o průběhu financování jednotlivých staveb ani stanovené podmínky. Při absenci těchto dokladů nelze provést v rámci řízení o definitivním přiznání dotace kontrolu dodržení stanovených podmínek v průběhu výstavby. V důsledku nedostatečných podkladů vedených MF nebylo při kontrole NKÚ v některých případech možné zjistit skutečné dodržení účelu, na který byla finanční podpora poskytnuta.
3. Někteří investoři nepředkládali žádosti o definitivní přiznání dotace, případně tyto žádosti předkládali opožděně. Kontrolou NKÚ bylo zjištěno, že doposud nebyly předloženy žádosti od některých investorů staveb, které byly ukončeny již v roce 1994.

II.

Kontrolní zjištění

A. Ústřední orgány

A. 1. Ministerstvo financí

1. nepostupovalo dle ustanovení § 3 odst. 2 písm. d) vyhlášky č. 205/1991 Sb., o hospodaření s rozpočtovými prostředky státního rozpočtu ČR a o finančním hospodaření rozpočtových a příspěvkových organizací, kde je uvedeno:

„Jako správce kapitoly ústřední orgán především ...

d) usměrňuje a kontroluje hospodaření s rozpočtovými prostředky ...“

O d ů v o d n ě n í:

- a) Dodržování stanovených Podmínek určených MF v Rozhodnutí a pod. (a rovněž příslušných ustanovení Zásad) ze strany příjemců finančních podpor nekontrolovalo a z jejich porušování nevyvozovalo žádné důsledky. Na jednotlivé akce je poskytován příspěvek po dobu několika let prakticky bez kontroly dodržování stanovených podmínek.
- b) Požadovalo po dokončení akce předložit ve stanoveném termínu žádost o definitivní přiznání dotace a zavazovalo investory k předložení „výsledků revize od finančního orgánu“ jako přílohy k této žádosti. Nezabezpečilo však, aby finanční orgány tyto kont-

roly dodržování podmínek prováděly. Investoři žádosti o definitivní přiznání dotace nepředkládají v požadovaném termínu, případně nepředkládají vůbec. Např.: dosud nebyly předloženy nejméně 2 žádosti, které měly být posouzeny již v r. 1994, 4 žádosti, které měly být posouzeny již v r. 1995, a 8 žádostí, které již měly být posouzeny v roce 1996 - celkem se jedná o použití státních prostředků nejméně ve výši 1 624,6 mil. Kč. MF z výše uvedených skutečností nevyvodilo vůči investorům žádné důsledky.

- c) Nemělo zpracovaná objektivní kritéria pro výběr staveb podporovaných ze státního rozpočtu ani pro stanovení výše této podpory. Provedení výběru akcí, resp. jejich projednání není doloženo žádným dokladem (protokol, zápis a pod.); takto bylo rozděleno 293 mil. Kč v roce 1994 a 100 mil. Kč v roce 1995. Výběr akcí byl neprůhledný.
- d) O přidělení prostředků ze státního rozpočtu byl investor zpravidla informován zasláním oznámení limitu čerpání investičních výdajů státního rozpočtu a uvedením Podmínek stanovených pro jejich čerpání. V Podmínkách nejsou řešeny záruky za poskytované bezúročně půjčky, nejsou řešeny případy převodu vlastnictví ani způsob stanovení (regulace) ceny vodného a stočného pro obyvatelstvo.
- e) Na některé stavby byla v jednom roce (1994) poskytnuta dotace ze dvou dotačních titulů současně. Pro čerpání dotací na jedné stavbě pak byly stanoveny různé podmínky. Byl zjištěn např. souběh dotace z DT 8 a systémové dotace („Vodovod Brtnice“), souběh dotace z DT 8 a z UZ 69 („Vodovod Pěnčín“), souběh systémové dotace a dotace z UZ 69 (vodovody Lipno, Lačnov, Slavíkov, Malá Skála) a další.
- f) V některých případech nevěnovalo dostatečnou pozornost předkládaným podkladům pro přiznání finanční podpory. Poskytovalo a upravovalo výši finančních podpor bez řádného zdůvodnění a zdokladování oprávněnosti předkládaných požadavků. Např.:
  - Byla poskytnuta individuální dotace a návratná výpomoc ve výši 119 mil. Kč městu Kyjov na stavbu „Kyjov - čistírna odpadních vod (dále jen „ČOV“) a kanalizace“ realizovanou v období říjen 1992 až listopad 1995 při rozpočtových nákladech 159,7 mil. Kč. Předmět dotace (účelové zaměření dotace) se v průběhu let 1993 až 1995 měnil a do předmětu dotace byl postupně zahrnován různý počet objektů. Do rozpočtových nákladů stavby, které byly základem pro stanovení výše dotace, byly zahrnuty i blíže nespecifikované položky, tzv. doplňkové náklady. Bylo vyhověno požadavku investora na zvýšení dotace z důvodu zavedení DPH, přitom požadavek na dotaci zahrnoval i výši DPH z nákladů roku 1991 a 1992, kdy DPH nebyla zákonem ještě předepsána. Stavba nebyla v roce 1996 vedena v RI, přestože tzv. „3. stavba“ v rámci předmětné stavby nebyla dokončena a investor na její realizaci obdržel další dotaci a půjčku od Státního fondu životního prostředí.
  - Byla poskytnuta individuální dotace městu Poděbrady na stavbu „ČOV Poděbrady“ v celkové výši 55,1

mil. Kč. Dotace byla stanovena z ceny díla, na kterou byla uzavřena smlouva s dodavatelem, který není zapsán v obchodním rejstříku a který se nezúčastnil veřejné soutěže. Cena díla byla o 16,5 mil. Kč vyšší, než byla cena sjednaná na základě výběrového řízení;

2. porušilo ustanovení § 5 odst. 2 zákona č. 576/1990 Sb., o pravidlech hospodaření s rozpočtovými prostředky České republiky a obcí v České republice (rozpočtová pravidla republiky), ve znění pozdějších předpisů, které stanoví:

„Na konkrétní akce nebo předem stanovené okruhy potřeb se poskytují účelové dotace, a to za podmínek stanovených zásadami dotační politiky. Mohou být použity jen na určené účely a podléhají ročnímu zúčtování se státním rozpočtem republiky.“

O d ů v o d n ě n í:

a) Poskytlo městu Český Krumlov na individuálně dotovanou stavbu (dotace celkem 145,2 mil. Kč) „Stoka A6 - kolektor Český Krumlov“ s předpokládanou realizací v letech 1991 až 1995 po uplynutí stanoveného termínu dokončení v roce 1996 další dotaci (7 mil. Kč) v rozporu s Podmínkami, aniž tyto upravilo či změnilo. Stavba byla přitom vyřazena z RI.

b) Nedodržovalo ustanovení Zásad uvedená v

- pozn. 3 k čl. 3 odst. 1, které mj. stanoví:

„Individuální dotace ... Ministerstvo financí ve spolupráci s příslušným zřizovatelem (orgánem státní správy) a popřípadě stanoviskem gesčního rezortu posoudí a vydá rozhodnutí o účasti státního rozpočtu, nebo žádost zamítne.“

U individuálních dotací až do poloviny roku 1995 nevydávalo rozhodnutí o účasti státního rozpočtu, a prostředky poskytovalo dopisem;

- čl. 2 odst. 9 a čl. 4 odst. 3, která mj. stanoví:

„U akcí individuálně posuzovaných se roční finanční objem stanovuje přímo státním rozpočtem ...“

„Individuální dotace (návrtné finanční výpomoci) budou stanoveny s orientačním výhledem na celé období výstavby s tím, že bude určen závazný roční objem při schválení státním rozpočtem na příslušný rok a podmínky pro čerpání dotace ze státního rozpočtu, včetně způsobu jejich čerpání ze samostatného rozpočtového výdajového účtu ...“,

s přihlédnutím k ustanovení poznámky 3 k čl. 3 odst. 1 Zásad

„Individuální dotace jsou účelové dotace na konkrétní akce jmenovitě uvedené ve schváleném státním rozpočtu podle čl. 4 zásad, navrhované dle účelu či programu schváleného vládou ČR.“

Mezi individuálně dotované stavby byly zařazeny stavby, které nebyly schváleny státním rozpočtem, např. „ČOV Poděbrady“ (55,1 mil. Kč), „ČOV Rychnov n. K.“ (101,6 mil. Kč);

- čl. 2 odst. 3, které stanoví:

„Závěry z výběrového řízení budou jedním z podkladů pro uvolňování čerpání roční dotace ministerstvem financí ...“

Od investorů, kterým poskytlo v roce 1995 dotace z „Rezervy pro drobné akce výstavby vodovodů“ (bylo rozděleno 100 mil. Kč), nepožadovalo předložení závěrů z výběrového řízení.

c) Při poskytování finančních podpor v roce 1994 (bylo rozděleno 93 mil. Kč) formou mimořádné účelové dotace na financování výstavby vodovodů nestanovilo příjemcům dotací podmínku dodržování Zásad. Nezavázalo tak příjemce dotací k plnění podmínek stanovených zásadami dotační politiky a umožnilo investorům nevhodně nakládat s těmito prostředky bez možnosti postihu;

3. porušilo ustanovení § 21 zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy, ve znění pozdějších předpisů, které stanoví:

„Ministerstva se ve veškeré své činnosti řídí ústavními a ostatními zákony a usneseními vlády.“

O d ů v o d n ě n í:

MF neaktualizovalo vstupní údaje RI roku 1996 - nebyly zařazeny např. stavby „Kyjov - ČOV a kanalizace“ a „Stoka A6 - kolektor Český Krumlov“. Neřídilo se tak usnesením vlády ČR ze dne 20. 9. 1995 č. 530, kde se v bodě III. 1. písm. d) ukládá:

„... členům vlády a vedoucím ostatních ústředních orgánů

d) předložit ... aktualizaci vstupních údajů registru investic ...“

- Poskytovalo finanční podpory bez projednání finančního projektu. Neřídilo se tak usnesením vlády ČR ze dne 12. 10. 1994 č. 571, kde se v bodě III. 1. písm. a) ukládá:

„... místopředsedům vlády a ministrům financí a zemědělství uplatňovat

a) 'Pravidla' uvedená v příloze č. 1 předloženého materiálu při poskytování finanční podpory státního rozpočtu na akce s termínem dokončení 1995 a dále ...“,

přičemž tato příloha č. 1 „Pravidla pro poskytování finanční podpory ze státního rozpočtu ČR na vodohospodářskou investiční výstavbu“ v části „Pravidla pro hodnocení a výběr variant pro MZe a MF“ v bodě 6 stanoví, že:

„bez předložení finančního projektu odpovídajícího požadavkům obsaženým v těchto pravidlech nemůže být žádost o dotaci projednána.“

MF např.:

- poskytlo v roce 1995 finanční podporu bez projednání finančního projektu investorům staveb, kterým byla přidělena dotace z „Rezervy pro drobné akce výstavby vodovodů“ (bylo rozděleno 100 mil. Kč),

- poskytlo finanční podpory před projednáním finančního projektu investorovi stavby „Vodovod Bechlin“ (4,8 mil. Kč);

4. porušilo ustanovení § 6 odst. 1 zákona č. 97/1974 Sb., o archivnictví, ve znění pozdějších předpisů, které stanoví:

„Státní orgány, obce, jiné právnické osoby, jakož i fyzické osoby ... jsou povinny zajišťovat odbornou správu písemností všech z jejich činnosti, popřípadě z činnosti jejich předchůdců (včetně písemností došlých); dbají přitom o řádnou spisovou evidenci, o účelné a bezpečné uložení písemností a o jejich řádné vyřazování při skartačním řízení.“

O d ů v o d n ě n í:

Podklady, které jsou na MF k dispozici, nejsou kompletní - u akcí s několikaletým obdobím realizace (na které ještě nebyla definitivně přiznána dotace, případně ještě nebyly ukončeny) nelze jednoznačně určit, na co byla v jednotlivých případech a letech finanční podpora poskytnuta. Výši vyčerpané finanční podpory lze dovodit pouze z RI, avšak jen pokud byl aktualizován (byly však zjištěny rozdíly mezi vykázaným čerpáním za rok 1995 dle RI a dle výkazů banky) a pokud je stavba do aktuálního RI zařazena.

A. 2. Ministerstvo zemědělství

1. porušilo ustanovení § 3 odst. 2 písm. d) vyhlášky č. 205/1991 Sb. (citace viz bod A. 1.1)

O d ů v o d n ě n í:

V některých případech MZe nevěnovalo dostatečnou pozornost předkládaným podkladům investorů pro přiznání finanční podpory, k jejímuž poskytnutí dávalo odborné posouzení ve smyslu Pravidel. Toto bylo vydáváno na základě nepravdivých či zkreslených údajů. Rovněž upravovalo výši finančních podpor bez řádného zdůvodnění a zdokladování oprávněnosti předkládaných požadavků, jako např. v případě „ČOV Poděbrady“ - viz odůvodnění k bodu A.1.1 uvedené pod písm. f);

2. porušilo ustanovení části A bodu I. 7.b Zásad 1995 a Zásad 1996, které stanoví:

„MZe je povinno provádět kontrolu příjemců dotace, návratné finanční výpomoci, zda plní podmínky smlouvy.“

O d ů v o d n ě n í:

MZe neprovádělo v kontrolovaném období kontrolu příjemců dotací. Nekontrolovalo dodržování podmínek smluvně stanovených příjemcům dotací z DT 8. Prostředky byly příjemcům dotací poskytovány buď při-

mo, nebo byly na základě žádosti MZe o provedení rozpočtového opatření příjemcům převedeny přes kapitolu VPS.

B. Příjemci individuálních a systémových dotací a návratných výpomocí

1. ustanovení § 11 odst. 1 zákona č. 576/1990 Sb., které stanoví:

„Rozpočtové prostředky mohou být použity pouze v příslušném rozpočtovém roce, a to k účelům, na které byly státním rozpočtem určeny.“

porušili příjemci:

v roce 1993

město Kyjov při realizaci stavby „ČOV a kanalizace Kyjov“ (3,7 mil. Kč);

v roce 1994

město Loket při realizaci stavby „ČOV Loket nad Ohří“ (5,4 mil. Kč),

město Kyjov při realizaci stavby „ČOV a kanalizace Kyjov“ (2,6 mil. Kč),

město Ostrava při realizaci stavby „Rozšíření Ústřední čistírny odpadních vod (dále jen „ÚČOV“) Ostrava“ (0,01 mil. Kč);

v roce 1995

město Kyjov při realizaci stavby „ČOV a kanalizace Kyjov“ (11,1 mil. Kč),

Vodovody a kanalizace, a. s., Hradec Králové (dále jen „VaK Hradec Králové“) při realizaci stavby „ČOV Hradec Králové“ (0,03 mil. Kč),

Vodovody a kanalizace, a. s., Kroměříž (dále jen „VaK Kroměříž“) při realizaci stavby „Vodovod Zlobice-Věžky-Srnov“ (1 mil. Kč),

obec Starý Jičín při realizaci stavby „Vodovod Porubská Brána-Starojická Lhota-Dub - III. etapa“ (1,8 mil. Kč);

v roce 1996

město Ostrava při realizaci stavby „Rozšíření ÚČOV Ostrava“ (0,01 mil. Kč),

obec Racková při realizaci stavby „Vodovod Racková“ (0,1 mil. Kč).

O d ů v o d n ě n í:

Město Loket část dotace na rok 1993 vykazovalo ve finančním vypořádání se státním rozpočtem za rok 1993 jako vyčerpanou, ve skutečnosti ji použilo až v roce 1994. Města Kyjov a Ostrava čerpaly prostředky finanční podpory na akce, které nebyly součástí výstavby „ČOV a kanalizace Kyjov“, resp. „Rozšíření ÚČOV Ostrava“. VaK Hradec Králové čerpaly prostředky finanční podpory na akci, která nebyla součástí výstavby „ČOV Hradec Králové“. Obec Racková uhradila z dotace faktury za práce provedené jinými dodavateli, než se kterým měla uzavřenou smlouvu na základě výběrového řízení. VaK Kroměříž uhradily dodávku a montáž řídicího a telemetrického systému, který byl určen pro vodovod

Zlobice-Věžky-Srnov, nebyl však zahrnut v rozsahu stavebních prací vodovodu, na který byla dotace poskytnuta. Na tuto dodávku byla uzavřena samostatná smlouva bez vyhlášení veřejné soutěže. Obec Starý Jičín proplatila (0,395 mil. Kč) pozastávky roku 1994 z dotace přidělené pro rok 1995; proplatila (1,105 mil. Kč) za práce provedené na akci „Vodovod Heřmanice“, která byla dotovaná z jiného dotačního titulu (DT 8) - faktura byla dodavateli proplacena dvakrát; proplatila rozvodné řady v délce 287 m (0,287 mil. Kč), které nebyly součástí dotované stavby.

2. závazný postup při tvorbě ceny ve smyslu ustanovení § 6 odst. 1 písm. c) a 2 zákona č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů, které mj. stanoví:

„Věcné usměrňování cen spočívá ve stanovení podmínek cenovými orgány pro sjednání cen. Tyto podmínky jsou ...

c) závazný postup při tvorbě ceny nebo při její kalkulaci.“

„Tento způsob regulace cen platí pro všechny prodávající a kupující určeného druhu zboží.“

nedodrželí následující příjemci porušením

- ustanovení Výměru FMF, MF ČR, MF SR č. 01/91, kterým se vydává seznam zboží s regulovanými cenami (vydaného na základě § 10 zákona č. 526/1990 Sb., o cenách), kde se v části II. položka 18 písm. B, mj. stanoví:

„Stavby, stavební objekty, provozní soubory, stavební a montážní práce, dodávky strojů a zařízení a projektové práce ...:

Pro účely regulace cen platí ...

B. ceny podle smluv uzavřených od 1. 1. 1991 financovaných za účasti rozpočtu federace, republiky nebo místních orgánů se sjednávají na podkladě vyhodnocení soutěže vypsané zadavatelem (kupujícím), který je povinen vyzvat k soutěži nejméně tři dodavatele ...“ :

město Zlín při realizaci stavby „Rekonstrukce a rozšíření ČOV Zlín“ (dotace celkem 104,4 mil. Kč, resp. Kčs).

O d ů v o d n ě n í :

Město Zlín uzavíralo smlouvy s různými dodavateli na realizaci stavby bez vyhlášení soutěže;

- ustanovení Výměru FMF, MF ČR, MF SR č. 01/92 ze dne 13. prosince 1991, kterým se vydává seznam zboží s regulovanými cenami, kde se v části II položka 11 písm. B mj. stanoví:

„... ceny podle smluv uzavřených od 1. září 1991 se sjednávají na podkladě vyhodnocení soutěže podle Zadávacího řádu staveb vydaného FMH, MP ČR a MVS SR ze dne 24. 7. 1991, (dále jen ‘ZŘS’), který je pro účely regulaci cen podle tohoto písmene závazný ...“ :

hlavní město Praha při zadání dalších projektových prací na stavbu „Rekonstrukce vodárny Podolí“ (smlouvy ve výši 0,3 mil. Kč) a s přihlédnutím k ustanovení čl. 10 odst. 3 Zadávacího řádu staveb (dále jen „ZŘS“), které stanoví:

„Ceny uvedené v nabídkách nesmí být od okamžiku otevření první nabídky měněny a jsou závazné pro uzavření smlouvy.“ :

město Kyjov při realizaci stavby ČOV a kanalizace Kyjov (smlouva uzavřena na částku 33,3 mil. Kč).

O d ů v o d n ě n í :

Hlavní město Praha uzavřelo dodatek smlouvy na projektové práce bez vyhlášení obchodní veřejné soutěže. Město Kyjov uzavřelo smlouvu o dílo na technologickou část stavby na jinou částku, tj. 33,3 mil. Kč, než činila vybraná nabídka ve výši 21,9 mil. Kč;

- ustanovení Výměru MF ČR č. 01/93 ze dne 13. 11. 1992 (uveřejněného v částce 46/1992 Cenového věstníku), kterým se vydává seznam zboží s regulovanými cenami, kde se v části II. položka 9 písm. B bod 6 mj. stanoví:

„Stavby, stavební objekty, provozní soubory, stavební a montážní práce, dodávky strojů a zařízení a projektové práce financované za účasti státního rozpočtu a za účasti prostředků poskytnutých z tohoto rozpočtu místním orgánům nebo z dalších prostředků státu.“

Pro účely regulace cen platí: ...

B. ceny podle smluv uzavřených od 1. září 1991 se sjednávají na podkladě vyhodnocení soutěže podle Zadávacího řádu staveb vydaného FMH, MP ČR a MSV SR ze dne 24. 7. 1991 (dále jen ‘ZŘS’), který je pro účely regulace cen podle tohoto písmene závazný (Cenový věstník částka 40-42/1991), a dále podle těchto ustanovení ...“

6. Veřejnou soutěž vyhlásí zadavatel podle čl. 15 ZŘS a též povinně v Cenovém věstníku“,

přičemž ZŘS v čl. 15 odst. 1 stanoví:

„Veřejnou soutěž vyhlásí zadavatel (vyhlašovatel) takovým způsobem, aby byla zajištěna co největší její publicita; vyhlašuje se minimálně v jednom celostátním deníku ...“ :

hlavní město Praha při realizaci stavby „Rekonstrukce vodárny Podolí“ (smlouvy ve výši 26,5 mil. Kč),

obec Racková při realizaci stavby „Vodovod Racková“ (smlouva ve výši 16 mil. Kč),

město Locket při realizaci stavby „ČOV Locket nad Ohří“ (smlouva ve výši 43,1 mil. Kč).

O d ů v o d n ě n í :

Hlavní město Praha uzavřelo smlouvu na novou střešní krytinu a dva dodatky ke smlouvám bez vyhlášení veřejné obchodní soutěže. Obec Racková a město

Loket nevyhlásily veřejnou soutěž v deníku s celostátní působností ani v Cenovém věstníku. Obec Racková uzavřela smlouvu na dodávku stavby za cenu o 0,1 mil. Kč vyšší, než byla cena stanovená veřejnou soutěží, a tím současně porušilo i článek 10 odst. 3 ZŘS;

- ustanovení části II položky 11 písm. B bod 6 Výměru MF č. 01/94 ze dne 17. 11. 1993 (uveřejněného v částce 33/1993 Cenového věstníku), kterým se vydává seznam zboží s regulovanými cenami (citace viz Výměr MF ČR 01/93)

a ustanovení čl. 10 odst. 3 ZŘS (citace viz Výměr FMF, MF ČR, MF SR č. 01/92):

město České Budějovice při realizaci stavby „ČOV České Budějovice“ (rozšíření stavby o 426 mil. Kč), Severočeská vodárenská společnost, a. s., v Teplících (dále jen „SVS v Teplících“) při realizaci stavby „ČOV Ústí n. L.“ (smlouvy ve výši 2,2 mil. Kč), hlavní město Praha při realizaci stavby „Rekonstrukce vodárny Podolí“ (smlouvy ve výši 48,1 mil. Kč), obec Nikolčice a obec Šitbořice při realizaci stavby „Vodovod Nikolčice-Šitbořice“ (smlouva ve výši 25,8 mil. Kč).

O d ů v o d n ě n í:

Město České Budějovice po rozšíření věcné náplně stavby nevyhlásilo veřejnou soutěž na dodavatele v celostátním deníku ani v Cenovém věstníku. SVS v Teplících uzavřela (a proplatila) smlouvy s dodavateli, které vybrala bez vyhlášení veřejné obchodní soutěže. Hlavní město Praha uzavřelo 8 smluv a devět dodatků ke smlouvám bez vyhlášení veřejné obchodní soutěže. Obec Nikolčice a Šitbořice uzavřely smlouvu o dílo na částku o 0,3 mil. Kč vyšší, než byla původní nabídka;

- ustanovení Výměru MF ČR 01/95 ze dne 30. listopadu 1994 (uveřejněného v částce 28/1994 Cenového věstníku), kterým se vydává seznam zboží s regulovanými cenami, kde se v části II. položka 19 stanoví:

„Stavby, stavební objekty, provozní soubory, stavební a montážní práce, dodávky strojů a zařízení a projektové práce financované za účasti státního rozpočtu a za účasti prostředků poskytnutých z tohoto rozpočtu místním orgánům nebo z dalších prostředků státu.

Ceny podle smluv uzavřených před 1. lednem 1991 se mohou upravit pouze o ekonomicky oprávněné náklady pořízení, zpracování a oběhu zboží a přiměřený zisk, popřípadě o daň podle příslušných předpisů; prodávající a kupující se musí dohodnout o průkazu promítaných vlivů a nedojde-li při realizaci stavby k dohodě, platí požadavek kupujícího.“

a ustanovení Výměru MF ČR 01/96 ze dne 16. listopadu 1995 (uveřejněného v částce 20/1995 Cenového věstníku), kterým se vydává seznam zboží s regulovanými cenami, kde se v části II, položka 19 stanoví:

„Ceny podle smluv uzavřených před 1. lednem 1991 může prodávající upravit pouze o své ekonomicky oprávněné náklady pořízení, zpracování a oběhu zboží a přiměřený zisk, popřípadě o daň podle příslušných předpisů; prodávající a kupující se musí dohodnout o průkazu promítaných vlivů a nedojde-li při realizaci stavby k dohodě, platí způsob průkazu podle požadavku kupujícího.“

Jihočeský vodárenský svaz České Budějovice (dále jen „JVS České Budějovice“), při realizaci stavby „Zásobování Strakonice a Písku pitnou vodou“ (finanční podpora celkem 372,7 mil. Kč).

O d ů v o d n ě n í:

JVS České Budějovice při stanovení ceny některých objektů nepostupoval v souladu s uvedenými ustanoveními a nezabezpečil průkazné navýšení cen některých objektů.

Použití prostředků uvedených pod body 1 a 2 je kvalifikováno ve smyslu zákona č. 576/1990 Sb. jako neoprávněné použití prostředků státního rozpočtu s důsledky vyplývajícími z § 30 téhož zákona (s výjimkou porušení uvedených pod bodem 2 první a pátá odrážka).

3. Ustanovení § 3 odst. 1 zákona č. 199/1994 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění platném pro kontrolované období, které stanoví:

„K uzavření smlouvy na veřejnou zakázku vyhláší zadavatel obchodní veřejnou soutěž o nejvýhodnější nabídku. Při obchodní veřejné soutěži postupuje zadavatel podle obchodního zákoníku, pokud tento zákon nestanoví jinak.“

porušili příjemci:

hlavní město Praha při realizaci stavby „Rekonstrukce vodárny Podolí“ (smlouvy ve výši 20,2 mil. Kč), Severomoravské vodovody a kanalizace Ostrava, a. s., (dále jen „SVK Ostrava“) při realizaci stavby „Rozšíření ČOV Frýdek-Místek“ (smlouva ve výši 0,7 mil. Kč).

O d ů v o d n ě n í:

Hlavní město Praha uzavřelo osm dodatků ke smlouvám bez vyhlášení obchodní veřejné soutěže. SVK Ostrava nevyhlásila obchodní veřejnou soutěž na koupi nosiče kontejnerů AVIA, včetně kontejnerové korby, valníku a kontejneru.

4. Podmínky pro čerpání investiční dotace, resp. návratné finanční výpomoci stanovené MF

porušili následující příjemci

- nedodržením podmínky - výše objemu k realizaci staveb v daném roce (objem k prostavení):

v roce 1993

město Kyjov při realizaci stavby „ČOV a kanalizace Kyjov“ (o 14,6 mil. Kč);

v roce 1994

město Ostrava při realizaci stavby „Rozšíření ÚČOV Ostrava“ (o 84 mil. Kč),
město Kyjov při realizaci stavby „ČOV a kanalizace Kyjov“ (o 2,3 mil. Kč),
město České Budějovice při realizaci stavby „ČOV České Budějovice“ (o 14,9 mil. Kč);

v roce 1995

město Kyjov při realizaci stavby „ČOV a kanalizace Kyjov“ (o 11,9 mil. Kč),
JVS České Budějovice při realizaci stavby „Zásobování Strakonice a Písku pitnou vodou“ (o 3 mil. Kč),
město Český Krumlov při realizaci stavby „Stoka A6 - kolektor Český Krumlov“ (o 15,6 mil. Kč),
město České Budějovice při realizaci stavby „ČOV České Budějovice“ (o 51 mil. Kč),
SVS v Teplicích při realizaci stavby „ČOV Ústí n. L.“ (o 5,8 mil. Kč),
SVS v Teplicích při realizaci stavby „Kanalizační sběrač Lovosice-Litoměřice“ (o 5,1 mil. Kč),
JVS České Budějovice při realizaci stavby „ČOV a kanalizace České Velenice“ (o 4,3 mil. Kč),
JVS České Budějovice při realizaci stavby „Vodovod Veselí nad Lužnicí-Pleše“ (o 0,2 mil. Kč),
obec Bechlín při realizaci stavby „Vodovod Bechlín“ (o 0,2 mil. Kč).

O d ů v o d n ě n í:

Uvedení investoři nedodrželi stanovené objemy k realizaci staveb v daném roce, tj. nesplnili podmínku stanovené spoluúčasti vlastních zdrojů na stavbě;

• **nedodržením podmínky**

„Předložené doklady o navržených parametrech stavby musí prokazovat, že návrh odpovídá nezbytné potřebě a není předimenzován. Současně doklad o propočtu ekonomické efektivnosti musí prokazovat, že stavba je řešena nejúspornějším způsobem, který by zaručil i únosnost provozních nákladů. Investor bude při jednáních s dodavateli prosazovat nejúspornější řešení uznáváním pouze oprávněných nákladů při dodržování předpisů pro stanovení cen.“ :

v roce 1995

město Poděbrady při realizaci stavby „ČOV Poděbrady“ (dotace 30 mil. Kč);

v roce 1996

město Poděbrady při realizaci stavby „ČOV Poděbrady“ (dotace 25,1 mil. Kč).

O d ů v o d n ě n í:

Náklady stavby uvedené v předložených dokladech, na základě kterých bylo MF (spolu s MZe) rozhodnuto o poskytnutí dotace ze státního rozpočtu, byly navýšeny (na 111,5 mil. Kč) v rozporu s výsledky výběrového řízení (vítězná nabídka 68,4 mil. Kč) a smluvním zajištěním stavby (smluvní cena 83 mil. Kč);

• **nedodržením podmínky**

„Jakékoliv požadavky na změny musí být předem s Ministerstvem financí projednány ...“ :

v roce 1995

město Loket při realizaci stavby „ČOV Loket nad Ohří“,
SVS v Teplicích při realizaci stavby „Zdroj vody Roudnice“.

O d ů v o d n ě n í:

Město Loket ve formulářích RI neuvedlo náklady stavby k datu jejího zahájení (23,1 mil. Kč), ale uvedlo náklady zvýšené dodatky ke smlouvě o dílo (43,1 mil. Kč); změnu ceny ve výši 20 mil. Kč proti výchozímu stavu nezduvodnilo. SVS v Teplicích neprojednala s MF změny, ke kterým došlo v průběhu roku 1995.;

• **nedodržením ustanovení bodu V přílohy č. 1 Postupu a Zásad (k jejichž dodržování byli investoři zavázáni do 1. 3. 1994), které stanoví:**

„Na investiční výstavbě s účastí prostředků státního rozpočtu mohou rozpočtové, příspěvkové a hospodářské organizace poskytovat zálohy dodavatelům a to do výše 10 % z ročního objemu, na který bude v tomtéž roce vystavena faktura (i dílčí), či provedené práce ...“ :

v roce 1992

VaK Hradec Králové při realizaci stavby „ČOV Hradec Králové“ (nepodloženo věcným plněním 7,6 mil. Kč),
město Český Krumlov při realizaci stavby „Stoka A6 - kolektor Český Krumlov“ (nad limit 9,2 mil. Kč, nepodloženo věcným plněním 12,2 mil. Kč);

v roce 1993

město Kyjov při realizaci stavby „ČOV a kanalizace Kyjov“ (nepodloženo věcným plněním 2 mil. Kč),
VaK Hradec Králové při realizaci stavby „ČOV Hradec Králové“ (nad limit 5 mil. Kč, nepodloženo věcným plněním 11,4 mil. Kč),
hlavní město Praha při realizaci stavby „Rekonstrukce vodárny Podolí“ (nepodloženo věcným plněním 116,7 mil. Kč),
město Zlín při realizaci stavby „Rekonstrukce a rozšíření ČOV Zlín“ (nad limit 7,6 mil. Kč),
město Loket při realizaci stavby „ČOV Loket nad Ohří“ (nad limit 6,8 mil. Kč, nepodloženo věcným plněním 5,4 mil. Kč).

O d ů v o d n ě n í:

Uvedení investoři poskytovali dodavatelům zálohy vyšší než povolených 10 % z plánovaného (a ministerstvem financí závazně stanoveného) ročního objemu prací. Investoři poskytli dodavatelům zálohy ve výši uvedených částek, které nebyly v tomtéž roce doloženy věcným plněním, příp. nebyla na ně vystavena faktura;

- nedodržení Zásad (k jejichž dodržování byli investoři zavázáni po 1. 3. 1994), a to

- ustanovení čl. 2 odst. 4, které stanoví:

„Při pořizování investičního majetku s účastí investičních výdajů státního rozpočtu mohou právnické a fyzické osoby poskytovat zálohy zhotovitelům díla, a to do výše 10 % z objemu investičních výdajů stanovených pro každý rok výstavby. Za tyto zálohy bude v tomtéž roce provedeno věcné plnění, tj. zúčtování za provedené práce a dodávky, (na podkladě zjišťovacích protokolů ap.), vystaven doklad o úhradě jako podklad pro dílčí plnění ve smyslu zák. č. 588/92 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů.“ , případně

- ustanovení čl. 2 odst. 6, které stanoví:

„U technologických dodávek mohou být poskytnuty zálohy do výše 10 % pořizovací ceny investičního majetku. Ve výši těchto záloh bude v tomtéž roce provedeno věcné plnění, (na podkladě zjišťovacích protokolů ap.) vystaven doklad o úhradě jako podklad pro dílčí plnění ve smyslu zák. č. 588/92 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů.“ :

v roce 1994

hlavní město Praha při realizaci stavby „Rekonstrukce vodárny Podolí“ (nepodloženo věcným plněním 6,8 mil. Kč),
město České Budějovice při realizaci stavby „ČOV České Budějovice“ (nad limit 21,3 mil Kč, nepodloženo věcným plněním 29,1 mil. Kč),
město Ostrava při realizaci stavby „Rozšíření ÚČOV Ostrava“ (nepodloženo věcným plněním 39,3 mil. Kč),
obec Bechlín při realizaci stavby „Vodovod Bechlín“ (nepodloženo věcným plněním 0,01 mil. Kč);

v roce 1995

město České Budějovice při realizaci stavby „ČOV České Budějovice“ (nad limit 72,4 mil. Kč, nepodloženo věcným plněním 92,4 mil. Kč),
JVS České Budějovice při realizaci stavby „Zásobování Strakonice a Písku pitnou vodou“ (nad limit 7,5 mil. Kč, nepodloženo věcným plněním 21,5 mil. Kč),
město Ostrava při realizaci stavby „Rozšíření ÚČOV Ostrava“ (nepodloženo věcným plněním 2,5 mil. Kč),
SVK Ostrava při realizaci stavby „Rozšíření ČOV Frýdek-Místek“ (nepodloženo věcným plněním 0,5 mil. Kč),
JVS České Budějovice při realizaci stavby „ČOV a kanalizace České Velenice“ (nad limit 2,1 mil. Kč),
obec Dolní Bukovsko při realizaci stavby „Vodovod Dolní Bukovsko“ (nad limit 4,2 mil. Kč),
Sdružení obcí pro výstavbu vodovodu „Babicko“ při realizaci stavby „Vodovod Babicko“ (nad limit 3,8 mil. Kč),

obec Lhotka při realizaci stavby „Vodovod Lhotka“ (nepodloženo věcným plněním 0,7 mil. Kč);

v roce 1996

město České Budějovice při realizaci stavby „ČOV České Budějovice“ (nad limit 57,1 mil. Kč).

O d ů v o d n ě n í :

Uvedení investoři poskytovali dodavatelům zálohy vyšší než povolených 10 % z plánovaného (a ministerstvem financí závazně stanoveného) ročního objemu prací. Investoři poskytli dodavatelům zálohy ve výši uvedených částek, které nebyly v tomtéž roce doloženy věcným plněním (na podkladě zjišťovacích protokolů ap.); nebyl vystaven doklad o úhradě jako podklad pro dílčí plnění ve smyslu zákona č. 588/1992 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů;

- ustanovení čl. 4 odst. 6, které stanoví:

„Investor pokud zjistí, že nedodrží stanovené podmínky (termín dokončení stavby, investiční náklad stavby ap.), je povinen zajistit podrobné zdůvodnění a předložit je neprodleně ministerstvu financí k dalšímu řízení.“ :

v roce 1995

město Český Krumlov při realizaci stavby „Stoka A6 - kolektor Český Krumlov“;

v roce 1996

SVS v Teplicích při realizaci stavby „ČOV a kanalizace Roudnice n. L.“.

O d ů v o d n ě n í :

Město Český Krumlov po zjištění, že nedodrží termín dokončení stavby, nepředložilo podrobné zdůvodnění MF k dalšímu řízení. SVS v Teplicích uzavřela dodatek ke smlouvě o dílo, kterým byl rozšířen předmět plnění a smluvní cena zvýšena o 0,761 mil. Kč bez DPH; MF o této skutečnosti neinformovala;

- ustanovení čl. 5 odst. 5, které mj. stanoví:

„Pokud investor zjistí, že nedodrží stanovené podmínky (termín dokončení stavby, investiční náklad stavby ap.), je povinen zajistit podrobné zdůvodnění a předložit neprodleně zřizovateli (ústřednímu orgánu) k dalšímu řízení.“ :

v roce 1995

obec Bechlín při realizaci stavby „Vodovod Bechlín“ ;

v roce 1996

město Lohovice při realizaci stavby „ČOV Lohovice nad Ohří“.

O d ů v o d n ě n í :

Investoři neprojednali s ústředním orgánem prodloužení termínu realizace stavby.

5. Ustanovení § 287 odst. 1 zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, které mj. stanoví:

„Vyhlášovatel je povinen přijmout návrh, který byl vybrán způsobem uvedeným v § 286 ...“,

porušilo:

Město Poděbrady při realizaci stavby ČOV Poděbrady.

O d ů v o d n ě n í:

Město Poděbrady uzavřelo smlouvu se společností CGES, která se obchodní veřejné soutěže nezúčastnila.

6. Ustanovení § 30 odst. 2 vyhlášky MF ČR č. 205/1991 Sb., které stanoví:

„Organizace hospodařící s rozpočtovými prostředky je povinna při plnění rozpočtu dbát, aby dosahovala maximálních příjmů a plnila úkoly hrazené ze státního rozpočtu republiky nejhospodárnějším způsobem a aby efektivně využívala rozpočtových prostředků. Rozpočtové prostředky může používat jen k účelům, pro které byly určeny, a to na krytí nezbytných potřeb, na opatření zakládající se na právních předpisech ...“,

porušili příjemci:

**město Poděbrady, při realizaci stavby „ČOV Poděbrady“,
hlavní město Praha při realizaci stavby „Rekonstrukce vodárny Podolí“,
obec Šitbořice při realizaci stavby „Vodovod Nikolčice-Šitbořice“.**

O d ů v o d n ě n í:

Celkové náklady na ČOV Poděbrady byly navýšeny v rozporu s výsledky obchodní veřejné soutěže a smluvním zajištěním stavby. Předložený návrh (žádost o dotaci, doložená doklady - finanční projekt, formuláře RI 80/1995, RI 8024 a 8025, zdroje a rozbor investování města Poděbrady z 7/1995) byl zpracován na celkové náklady ve výši 111,5 mil. Kč. To neodpovídá výsledkům obchodní veřejné soutěže (68,4 mil. Kč) ani celkovým nákladům podle smluvního zajištění (pevná smluvní cena 83 mil. Kč). Zvyšování rozpočtových nákladů proti výchozímu stavu v cenové úrovni roku 1990 u stavby „Rekonstrukce vodárny Podolí“ je neúměrné v porovnání s inflačními koeficienty stavebních prací uváděnými poradenskou organizací ÚRS Praha a Českým statistickým úřadem. Ve vztahu k účelu stavby, spočívajícím ve zlepšení kvality a kvantity produkce upravené pitné vody, je věcné rozšíření stavby (smluvní cena ve výši 53,4 mil. Kč) o presentační místnosti, tj. promítací sál, vstupní a výstavní prostory, výtah, prosklenou stěnu do prostoru staré filtrace atd., nevhodné. Obec Šitbořice proplácela dílčí faktury bez doložení věcného plnění.

7. Ustanovení § 4 odst. 2 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, které stanoví:

„Účetní jednotky jsou povinny dodržovat při vedení účetnictví účtovou osnovu a postupy účtování, uspořádání položek účetní závěrky a obsahové vymezení těchto položek, rozsah údajů ke zveřejnění z účetní závěrky, postupy pro provedení konsolidace účetní závěrky, které stanoví federální ministerstvo financí a vyhláší je oznámením o jejich vydání ve Sbírce zákonů.“,

a ustanovení Postupů účtování pro rozpočtové a příspěvkové organizace a obce, ve znění pozdějších změn a doplňků platných pro kontrolované období, vydaných jako příloha č. 2 Opatření FMF, kterým se stanoví účtová osnova a postupy účtování pro rozpočtové a příspěvkové organizace a obce (FMF č. j. V/25 530/1992), kde je uvedeno

- účtová třída 0 čl. II bod 6 (ustanovení platné do 31. 12. 1994):

„Na účtech účtové skupiny 05 - Poskytnuté zálohy na nehmotný a hmotný investiční majetek se účtují zálohy dlouhodobé i krátkodobé.“ ;

- účtová třída 0, čl. II, bod 7 (ustanovení platné od 1. 1. do 31. 12. 1994):

„Poskytnuté zálohy na hmotný investiční majetek se účtují na vrub účtu 052 - Poskytnuté zálohy na hmotný investiční majetek.“ ;

- účtová třída 0, čl. VII bod 1 (ustanovení stále platné):

„Na účtu 042 - Pořízení hmotných investic se účtuje pořizovaný hmotný investiční majetek do doby jeho uvedení do užívání včetně výdajů spojených s jeho pořízením ...“ ,

porušili příjemci:

**město Zlín při realizaci stavby „Rekonstrukce a rozšíření ČOV Zlín“,
město Uherský Brod při realizaci stavby „ČOV Uherský Brod“,**

město Kyjov při realizaci stavby „ČOV a kanalizace Kyjov“,

město Klobouky u Brna při realizaci stavby „Vodovod Klobouky u Brna“,

Sdružení obcí pro výstavbu vodovodu „Babicko“ při realizaci stavby „Vodovod Babicko“.

O d ů v o d n ě n í:

Město Zlín o některých zálohách (ve výši 6,5 mil. Kč), které v roce 1993 poskytlo dodavatelům, účtovalo na syntetickém účtu 042 a nikoliv v účtové skupině 05. Město Uherský Brod v roce 1994 a 1995 o všech dodavatelských fakturách doložených zjišťovacími protokoly a soupisy provedených prací účtovalo chybně na účtu 052 - Poskytnuté zálohy na hmotný investiční majetek, nikoliv na účtě 042 - Pořízení hmotných investic. Města Kyjov a Klobouky u Brna veškeré poskytnuté zálohy na investiční práce zaúčtovala na syntetický účet 042

místo na syntetický účet 052. Sdružení obcí pro výstavbu vodovodu „Babicko“ z dotace roku 1995 poskytlo zhotovitelé stavby zálohu ve výši 5,7 mil. Kč - o této záloze účtovalo na účtě 042.

8. Ustanovení § 3 odst. 1 a § 7 odst. 1, 2, 3 a 4 zákona č. 563/1991 Sb., která mj. stanoví:

[§ 3 odst. 1]

„Účetní jednotky účtují o skutečnostech, které jsou předmětem účetnictví, do období, s nímž tyto skutečnosti časově a věcně souvisí ...“

[§ 7 odst. 1 až 4]

„Účetní jednotky jsou povinny vést účetnictví úplně, průkazným způsobem a správně tak, aby věrně zobrazovalo skutečnosti, které jsou jeho předmětem.“

„Účetnictví účetní jednotky je úplné, jestliže účetní jednotka zaúčtovala všechny účetní případy týkající se účetního období.“

„Účetnictví účetní jednotky je vedeno průkazným způsobem, jestliže účetní jednotka účetní případy a účetní zápisy o nich doložila nebo prokázala předepsaným způsobem ...“

„Účetnictví účetní jednotky je správné, jestliže účetní jednotka s přihlédnutím ke všem okolnostem účetního případu neporušila povinnosti uložené jí tímto zákonem.“,

porušili příjemci:

město Zlín při realizaci stavby „Rekonstrukce a rozšíření ČOV Zlín“,
město Uherský Brod při realizaci stavby „ČOV Uherský Brod“,
město České Budějovice při realizaci stavby „Čistírna odpadních vod České Budějovice“,
JVS České Budějovice při realizaci stavby „Zásobování Strakonice a Písku pitnou vodou“.

O d ů v o d n ě n í:

Město Zlín nevedlo účetnictví správně; v některých případech nevyžadovalo od dodavatelů vystavení dílčích, popř. konečných faktur k zúčtování poskytnutých záloh v příslušném účetním období, i když v tomto účetním období podle zápisů z kontrolních dnů a stavebních deníků za ně bylo provedeno věcné plnění (ve výši 28 mil. Kč). Zaúčtovalo faktury týkající se stavby ČOV hrazené z dotace, ve kterých byl jako odběratel označen jiný právní subjekt. Takto bylo zúčtováno celkem 46 faktur v celkové hodnotě 5,2 mil. Kč. Dohodou o bezúplatném převodu majetku převedl Fond národního majetku ČR na Město Uherský Brod rezevstavenou stavbu v hodnotě 220,7 mil. Kč. Město nevede tento majetek ve svém účetnictví. Město České Budějovice nevede v účetní evidenci část stavby ČOV v účetní hodnotě 5,6 mil. Kč, kterou bezúplatně převzalo od původního investora stavby. JVS České Budějovice nezařadil zastavěné pozemky do účetní evidence.

9. Ustanovení § 12 odst. 2 zákona č. 588/1992 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů, které mj. stanoví:

(ve znění platném od 1. 1. 1994 do 31. 12. 1994)

„Daňový doklad musí obsahovat: ...“

d) název, množství zboží nebo rozsah zdanitelného plnění, ...

g) výši ceny bez daně celkem, ...“

(ve znění platném od 1. 1. 1995 do 31. 12. 1995)

„Běžný daňový doklad musí obsahovat: ...“

f) rozsah a předmět zdanitelného plnění, ...

i) výši ceny bez daně celkem, ...“,

porušily:

VaK Hradec Králové při realizaci stavby „ČOV Hradec Králové“.

O d ů v o d n ě n í:

VaK Hradec Králové v letech 1994 a 1995 zúčtovaly a proplatily faktury v celkové částce 138,2 mil. Kč, které byly doloženy nedostatečnými zjišťovacími protokoly a soupisy provedených prací a dodávek - neobsahovaly náležitosti dokazující oprávněnost a správnost fakturované technologie a provedených prací, a tím i výši DPH.

10. Ustanovení § 19 odst. 2 zákona č. 588/1992 Sb., které mj. stanoví:

„Plátce má nárok na odpočet daně na základě daňového dokladu zaúčtovaného podle zvláštního předpisu se všemi tímto zákonem předepsanými náležitostmi, který byl vystaven plátcem daně.“,

porušila:

v roce 1996

SVS v Teplicích při realizaci staveb „ČOV Ústí n. L.“ (3,7 mil. Kč), „Zdroj vody Roudnice“ (0,4 mil. Kč), „ČOV a kanalizace Roudnice n. L.“ (1 mil. Kč) a „Kanalizační sběrač Lovosice-Litoměřice“ (0,6 mil. Kč).

O d ů v o d n ě n í:

SVS v Teplicích v roce 1996 proplácela dílčí faktury bez předání a převzetí dílčího zdanitelného plnění. Tím došlo k uskutečnění zdanitelného plnění až dnem zaplacení (§ 9 odst. 1 písm. f) zákona). Takto byly proplaceny faktury, které nebyly daňovými doklady ve smyslu § 12 odst. 2 zákona a na které SVS v Teplicích uplatnila v roce 1996 neoprávněně nárok na odpočet DPH ve výši 5,7 mil. Kč.

11. Ustanovení § 54 zákona č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, které stanoví:

„Stavby, jejich změny a udržovací práce na nich lze provádět jen podle stavebního povolení nebo na základě ohlášení stavebnímu úřadu.“,

porušili příjemci:

VaK Hradec Králové při realizaci stavby „ČOV Hradec Králové“,

obec Starý Jičín při realizaci stavby „Vodovod Porubská Brána-Starojická Lhota-Dub - III. etapa“.

O d ů v o d n ě n í:

VaK Hradec Králové prováděly od července 1992 výstavbu přístupové komunikace k ČOV bez stavebního povolení (příp. ohlášení stavebnímu úřadu). Stavební povolení bylo vydáno až v dubnu 1994, ačkoliv stavba ČOV byla zahájena již v prosinci 1990. Na rozšíření stavby „Vodovod Porubská Brána-Starojická Lhota-Dub - III. etapa“ nebylo vydáno stavební povolení; rovněž v kolaudačním rozhodnutí nebylo rozšíření stavby zahrnuto ve schválených změnách stavby.

C. Příjemci dotací - dotační titul 8

1. Ustanovení § 11 odst. 1 zákona č. 576/1990 Sb. (citace viz bod B. 1)

porušili příjemci:

v roce 1995

Ing. Jiří Čermák, farma Jemčina při realizaci stavby „Odbahnění a oprava rybníků Krčín, Světlví velký, Peškův a U hrušky I a II.“ (1 mil. Kč);

v roce 1996

**Ing. Petr Habersberger, Branná 18 při realizaci stavby „Rekonstrukce rybníka Dvorce“ (0,6 mil. Kč),
obec Dalovice při realizaci stavby „Vodovod Dalovice-Na výsluní-Všeborovice“ (1,2 mil. Kč).**

O d ů v o d n ě n í:

Ing. Čermák nesplnil účel dotace tím, že na rybnících nebyly provedeny žádné práce. Prostředky nebyly vráceny do státního rozpočtu. Ing. Habersberger použil prostředky roku 1995 v rozpočtovém roce 1996. Obec Dalovice proplatila z dotace faktury za provedení prací, které nebyly součástí dotované stavby.

2. Závazný postup při tvorbě ceny ve smyslu ustanovení § 6 odst. 1 a 2 zákona č. 526/1990 Sb. (citace viz bod B. 2)

nedodrželi následující příjemci porušením

ustanovení Výměru MF č. 01/94 uvedené v části II. položka 11 písm. B (citace viz bod B. 2) a ustanovení čl. 10 odst. 3 Zadávacího řádu staveb (citace viz bod B. 2):

obec Bohuslavice při realizaci stavby „Vodovod Bohuslavice“ (dotace celkem 8,2 mil. Kč),

obec Starý Jičín při realizaci stavby „Vodovod Porubská Brána-Vodovod Heřmanice - III. etapa - 2. část“ (dotace celkem 1,8 mil. Kč).

O d ů v o d n ě n í:

Obec Bohuslavice nevyhlásila obchodní veřejnou soutěž; dodavatel byl vybrán na základě výsledků užší soutěže, přestože pro tento postup nebyly splněny podmínky dle Výměru 01/94; na stavbu byly použity státní prostředky ve výši 1,073 mil. Kč v roce 1994, 6 mil. Kč v roce 1995 a 1,125 mil. Kč v roce 1996. Obec Starý Jičín nevyhlásila obchodní veřejnou soutěž; dodavatel byl vybrán na základě výsledků zadání z volné ruky, přestože pro tento postup nebyly splněny podmínky dle Výměru 01/94; na stavbu byly použity státní prostředky ve výši 1,750 mil. Kč v roce 1995.

3. Smluvní ujednání - podmínky stanovené ve smlouvě

„... příjemce dotace prohlašuje a svým podpisem stvrzuje, ... že všechny údaje obsažené v žádosti o poskytnutí dotace, na jejímž základě je mu dotace prostřednictvím této smlouvy poskytnuta, jsou pravdivé a odpovídají skutečnosti ...“,

a ustanovení Zásad 1996 (k jejichž dodržování byli smluvně zavázáni) uvedená v části B odstavec 2 bod c, které stanoví:

„... c) příjemce dotace odpovídá za to, že splnil podmínky pro podání žádosti a uvedené údaje jsou pravdivé.“,

porušili příjemci:

v roce 1996

**obec Řehlovice při uzavření smlouvy o poskytnutí dotace na stavbu „Vodofikace Stadice“ (dotace ve výši 1,1 mil. Kč),
obec Dalovice při realizaci stavby „Vodovod Dalovice-Na výsluní-Všeborovice“.**

O d ů v o d n ě n í:

Obec Řehlovice uzavřela smlouvu na stavbu, která byla dokončena již v roce 1995 a kolaudační rozhodnutí nabylo právní moci dne 22. 1. 1996; dotace nebyla čerpána. Obec Dalovice uvedla v žádosti o přiznání dotace datum zahájení stavby 30. 11. 1995, avšak podle zápisů ve stavebním deníku byla stavba zahájena již v říjnu 1995 a část stavby byla ukončena již před datem uvedeným jako zahájení stavby.

4. Ustanovení § 4 odst. 2 a § 7 odst. 1 zákona č. 563/1991 Sb. (citace viz body B. 7 a B. 8)

porušil:

Svazek vodovodů a kanalizací měst a obcí Boskovic (dále jen „Svazek“) při realizaci stavby „Výstavba vodovodu v obci Březina“.

O d ů v o d n ě n í:

Svazek pořízení investic neúčtoval na účet pořízení investic (042), čímž snížil výši pořízeného hmotného investičního majetku. V letech 1994 až 1996 po-

skytnuté zálohy nezaúčtoval na účet poskytnutých záloh na hmotný investiční majetek (052). Svazek nevedl účetnictví podle pro něj platné účtové osnovy.

5. Ustanovení § 11 odst. 1 písm. b) a c) a odst. 2 zákona č. 563/1991 Sb., která mj. stanoví:

„Účetní doklady jsou originální písemnosti, které musí mít tyto náležitosti: ...

b) popis obsahu účetního případu a označení jeho účastníků, nevyplývá-li z účetního dokladu alespoň nepřímo,

c) peněžní částku nebo údaj o množství a ceně, ...

Náležitosti účetního dokladu mohou být umístěny i na jiných než účetních písemnostech; tyto písemnosti se uschovávají po stejnou dobu jako účetní doklad.“, a smluvní ujednání

„Uchovávat ... veškeré doklady vztahující se k poskytnuté dotaci ...“

porušilo:

Rybářství Chlumeck nad Cidlinou, a. s., při realizaci stavby „Odbahnění rybníka Prostřední“ a „Odbahnění rybníka Hoření“.

O d ů v o d n ě n í:

Investor nedoložil proplacené faktury (celkem za 0,7 mil. Kč) kvalitativními, dodacími či jinými podmínkami, nepředložil zjišťovací protokol a soupis provedených prací.

6. Ustanovení § 54 zákona č. 50/1976 Sb. (citace viz bod B. 11)

porušila:

obec Starý Jičín při realizaci stavby „Vodovod Porubská Brána-Vodovod Heřmanice - III. etapa - 2. část“.

O d ů v o d n ě n í:

Stavba byla zahájena před vydáním stavebního povolení - částka 0,5 mil. Kč byla proplacena v době, kdy ještě nebylo rozhodnuto, zda stavba bude povolena.

7. Ustanovení § 9 odst. 1 zákona č. 138/1973 Sb., o vodách, které stanoví:

„Ke zřízení vodohospodářských děl (§ 38), k jejich změně a zrušení je třeba povolení vodohospodářského orgánu.“,

porušil:

Ing. Petr Habersberger, Branná 18 při realizaci stavby „Rekonstrukce rybníka Dvorce“.

O d ů v o d n ě n í:

Investor zahájil stavební práce před platností vydaného povolení.

II.

Závěrečné shrnutí:

Kontrola prokázala nedostatky v systému poskytování dotací a návratných finančních výpomocí ze státního rozpočtu. Tyto jsou způsobeny zejména nedostatečným legislativním zabezpečením při rozdělování a užití prostředků státního rozpočtu.

Rozpočtová pravidla stanoví, že účelové dotace ze státního rozpočtu jsou přidělovány na konkrétní akce, resp. předem stanovené okruhy potřeb za podmínek stanovených zásadami dotační politiky. Pro hospodaření s prostředky státního rozpočtu vyčleněnými na investiční akce financované formou individuální nebo systémové dotace v jednotlivých letech byly tyto podmínky stanoveny v Zásadách, resp. Postupu a Zásadách, vydaných MF. Tyto předpisy mají charakter pouze interní normativní směrnice a nejsou obecně závazné. Jejich díkce navíc vyžaduje v některých článcích aktualizaci a upřesnění.

Příjemci finančních podpor poskytovaných v rámci jednotlivých programů výstavby vodohospodářských investic jsou zavazováni k jejich dodržování nedostatečným způsobem (dopisy obsahujícími podmínky čerpání prostředků). Za porušení podmínek, resp. Zásad nejsou stanoveny sankce, což se projevuje značným rozsahem jejich nerespektování.

V oblasti poskytování prostředků státního rozpočtu na investiční výstavbu je nezbytné stanovit závazně formu poskytování finančních podpor.

Závažné nedostatky zjištěné kontrolou čerpání poskytnutých finančních prostředků u investorů souvisejí do značné míry i s nedostatečně prováděnou kontrolní činností ústředních orgánů, které prostředky poskytují.

Vzhledem k tomu, že podle Zásad jsou dotace poskytovány zálohově po celou dobu výstavby, je od investorů požadováno po ukončení financování stavby předložení žádosti o definitivní přiznání dotace. V rámci projednání této žádosti MF předpokládá provedení kontroly dodržování stanovených podmínek (tj. až po uvedení stavby do provozu). Tento způsob kontroly není efektivní z několika důvodů:

- MF toleruje, že investoři o definitivní přiznání dotace žádají opožděně, případně nežadají vůbec;
- při absenci základních dokladů (podmínek přidělení dotace) na MF, jak bylo kontrolou NKÚ ověřeno, nemůže být kontrola provedena;
- při dodatečném zjištění porušení podmínek na dokončených stavbách již ani MF, ani MZe aktivně neusměrňuje nakládání s prostředky státního rozpočtu tak, aby bylo dosaženo předpokládaných cílů;
- dodatečné vymáhání finančních prostředků bude prakticky nereálné vzhledem k tomu, že na „zálohově poskytované dotace“ a návratné finanční vý-

pomoci nejsou požadovány právní záruky; přitom většina příjemců podpor jsou obce s nedostatkem finančních zdrojů;

- návratné výpomoci, realizované jako bezúročné půjčky bez právního ručení, nepodléhají žádnému závěrečnému vyhodnocení (obdobného charakteru jako u dotací) k definitivnímu přiznání úrokové úspory z půjčky.

Je nezbytné, aby ústřední orgány (MF a MZe) vykonávaly kontrolní funkci důsledněji, pokud mají být tyto značné prostředky ze státního rozpočtu realizovány v souladu s platnými zákony a dalšími obecně závaznými předpisy.

U investorů byly zjištěny závažné nedostatky v provádění investorské činnosti. Zejména se jedná o nedo-

statky zjištěné ve výběrových řízeních, kdy nebyly respektovány platné závazné předpisy. Finanční objem chybně zvolených forem výběrového řízení byl zjištěn v částce 756,7 mil. Kč (do 31. 12. 1994 cca 735,7 mil. Kč; porušení zákona č. 199/1994 Sb. cca 21 mil. Kč), tj. u 15 % z kontrolovaného objemu. Investoři poskytovali dodavatelům vysoké zálohy, za které nepožadovali věcné plnění v termínech stanovených rozpočtovými pravidly. V některých případech bylo zjištěno použití prostředků na jiný účel, než na který byly určeny. Rovněž byly zjištěny nedostatky ve vedení účetnictví a porušení zákona o dani z přidané hodnoty.

Uvedené nedostatky v některých případech vyplynuly z nedostatečné odborné kvalifikace investorů k provádění investorské činnosti.